

Toimetuse ja talituse:

Rakvere Viru Maleva staap

Telefon 8.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.

Esiküljel . . . 8 " " "

Teksti sees . . . 12 " " "

K. L.

V i r u

Malevlane

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Nr. 10.

Esmaspäeval, 15. aprillil 1929. a.

I aastakäik.

Käsukiri
Viru Malevale

Nr. 10.

11. aprillil 1929 a.

Rakveres.

§ 1.

Avaldan teadmiseks kaitseliidu ülema käsukirja Nr. 13 § 1.

Nr. 13 § 1.

„Soovin kõikidele päälikutele, naiskodukaitsele ja malevlastele häid ja rõõmsaid ülestõusmise pühi.“

§ 2.

Lugeda mind väljasõidul olnuks Tallinna kaitseliidu asjus 29. märtsil s. a. kella 0728 kuni kella 1835 ja kodukorra väljatöötamise komisjonis 5. aprillil s. a. kella 0728 kuni 7. aprillini s. a. kella 0458.

§ 3.

Suviseks tegevuse hooajaks malevas määran aja 1. maist kuni 1. septembrini. Suvisel hooaja kestel jätkata tegevust ja teostada:

1. laskeharjutusi,
2. kontroll-laskekatsed,
3. spordiharjutusi ja võistluseid,
4. väljasõite jalgratastel ja ratsa,
5. suvilaagreid.

Määratud ülesandeid läbiviia õppepiirkondade instruktoritelt saadud juhtnõuete järele. Üksuste (kompanii) päälikutel üksikasjalised tegevusekavad esitada mulle eraldi iga kuu peale ette.

§ 4.

II õppepiirkonna instruktor n. ltn. Karukäpp lugeda tagasi jõudnuks peastaabi korraldusest 3. aprillil s. a.

§ 5.

Komisjoni andmetel andsid laskurite klassikatsed 3. III. 29. Jõhvi alevi patareis järgmisi tagajärgi:

Katsetest osavõtma olid ilmunud algajate klassi lõpetamiseks — 15

Ärakiri.

mlvl., II laskurklassi kinnitamiseks — 4 mlvl. ja esilaskurite klassi kinnitamiseks — 1 mlvl.

Nendest täitsid klassikatse kontrollharjutused ja kinnitatakse laskurklassidesse:

Esilaskuriks:

1. rühma pääliku abi Artur Gabriel.

II. klassilaskuriks:

1. rühma päälük Jaan Meerits, 2. jao päälük Harald Teksal, 3. jao pl. Al-der Otto ja 4. mlvl. Lembit Kiiver.

Algajate klassi lõpetanuks:

1. jao pl. K. Tennis, 2. j. pl. abi V. Klaar, 3. j. pl. abi B. Redlich, 4. mlvl. V. Suuder, 5. mlvl. K. Donvarovits, 6. mlvl. O. Treufeldt, 7. mlvl. J. Mägi, 8. mlvl. L. Veske, 9. mlvl. V. Tarum, 10. mlvl. E. Daniel.

Kõiki ülalnimetatud malevlasi laskeharjutuste alal viin üle vastavasse järgmisesse kõrgemasse klassi.

Luban väljaanda ja kanda rühma pl. abil A. Gabrielil — esilaskurklassi märgi ühes akselbandi ja diplomiga; r. pl. J. Meeritsal, j. pl. Teksalil, j. p. Ottol ja mlvl. L. Kiiver'il II klassi rinnamärgi ühes diplomidega.

Õiendus: lauajuhend Nr. 196.

§ 6.

Kontroll-klassikatsete toimepanemiseks Iisaku kompaniile 28. aprillil s. a. kell 0900 määrn komisjoni koosseisuga: esimees — III õppepiirkonna instr. r.-lpn. Sooden, liikmed — komp. pl. H. Saul ja O. Volban; Voka kompaniile 1. mail s. a. kell 0900 koosseisuga — esimees: III õppepiirkonna instruktor r.-lpn. Sooden, liikmed — komp. pl. K. Otto ja N. Blau.

§ 7.

Luban II Rakvere malevkonna Rakvere valla kompaniile tarvitada maleva laskerada igal pühapäeval kella 15—17.

Õiendus: lauajuhend Nr. 345.

§ 8.

Minu ksk. 58 § 2 l. a. täienduseks avaldan teadmiseks laskeharjutuste pidamiseks valitud ja kordaseatud laskerajad:

200 mtr. peale — Rakvere valla kompaniile — Karitsa-Levala laskerada.

Õiendus: lauajuhend Nr. 344.

§ 9.

I Rakvere malevkonna juhatuse otsuse põhjal malevkonda vastuvõetud kod. Julius Adami p. Horn, Johannes Jaani p. Niilmann, Voldemar Arturi p. Uleksin, Artur Juhani p. Reise, Ivan Jefimi p. Jegorov ja Ferdinand Taaveti p. Lõhmus lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 312.

§ 10.

Rägavere kompanii juhatuse otsuse põhjal kompaniisse vastuvõetud kod. Linda Mardi t. Tammik, Alide Saksen, Leena Uustalu, Ida Pallas ja Alide Udu lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

§ 11.

Naiskodukaitse Paasvere-Venevere jaoskonna juhatuse otsuse põhjal jaoskonda vastuvõetud kod. Hilda Veltbach, Alma Pau, Helmy Vitsut, Meta Nurm, Hilda Neuhaus, Pauline Luhe, Pauline Vilberg, Kornelia Martin, Meta Lossmann, Olga Kruuberg ja Linda Mathiesen lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 358.

§ 12.

Pada kompanii juhatuse otsuse põhjal kompaniisse vastuvõetud kod. Leopold Jüri p. Renser, Heinrich Tõnise p. Neimann, Rudolf Al-dri p. Saar, Peeter Al-dri p. Eiert ja Hein-

rich Jüri p. Trankmann lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

Õiendus: laujuhend Nr. 361.

§ 13.

Maleva koosseisust ja I Rakvere malevkonna nimekirjast mahakustutada malevlased järgmiselt:

Orkestri koosseisust lahkunud toetajad liikmed — Rudolf Tõnise p. Korn, Julius Joosepi p. Mägedi, Jaan Jaani p. Pani, Karl Mihkli p. Vink, Roman Mardi p. Varts, Eugen Mihaili p. Lemberg, Arnold Jaani p. Ader, Elmar Johannese p. Viil, Oskar Al-dri p. Laasi, Egon Hermani p. Küüra, Karl Jaani p. Venig, Gerhard Augusti p. Möller — 21. märtsist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Heinrich Joosepi p. Kreek, Elmar Jaani p. Paulus, Eduard Aleksei p. Rumm, Ernst Georgi p. Strauss, Johannes Andrese p. Ploom, Reino Eduardi p. Jõe, Eduard Gustavi p. Pilt — 21. märtsist s. a. arvates.

Õiendus: laujuhend Nr. 312.

§ 14.

Maleva koosseisust ja II Rakvere malevkonna nimekirjast mahakustutada malevlased järgmiselt:

Roela kompaniist:

Kaitseväe teenistusse mineku tõttu — Elmar Laks, Arnold Lauri, Elmar Lauri, Artur Soone, Ferdinand Soone, Ferdinand Eigi, Alfred Allika, Arnold Vahi — 10. aprillist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Mihkel Võhma ja Nikolai Jantson — 10. aprillist s. a. arvates.

Kui kaitseliidu tegevusest mitte osa võtnud — Leopold Hansar, Hugo Pajupuu — 10. aprillist s. a. arvates.

Rakvere valla kompaniist:

Kaitseväe teenistusse mineku tõttu — Julius Johannese p. Peiner — 8. II. 29 arvates.

Omal palvel — Martin Jaani p. Tiivas ja Eduard Mihkli p. Tammik — 1. märtsist s. a. arvates.

Rägavere kompaniist:

Elukoha muutmise tõttu — Eugenie Mikker — 4. IV. 29 a.

Surma läbi — Karl Juhani p. Sepp — 31. märtsist s. a. arvates.

Õiendus: laujuhend Nr. 329, 357.

§ 15.

Maleva koosseisust ja V. Nigula malevkonna nimekirjast mahakustutada malevlased järgmiselt:

Pada kompaniist:

Omal palvel — Leo Veskus — 10. aprillist s. a. arvates.

Sonda-Aseri kompaniist:

Kaitseväe teenistusse mineku tõttu — Anton Otto p. Astok — 27. I. 29. arvates.

Õiendus: laujuhend Nr. 353, 360.

§ 16.

Maleva koosseisust ja Aaspere kompanii nimekirjast mahakustutada malevlased järgmiselt:

Kaitseväe teenistusse mineku tõttu — Al-der Joosepi p. Allese, Eduard Johannese p. Lillepea — 2. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: laujuhend Nr. 342.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. Vaher,

Major,

Viru Maleva Päälik.

Kontrollülevaatuseid kompaniidele.

Korraldan kontrollülevaatused järgmistele üksustele:

1. Rakvere valla kompaniile 21. aprillil s. a. kell 1000 Rakvere valla-maja juures.

2. Küti kompaniile kontrollülevaatus 21. aprillil s. a. kell 1600 (4 õhtupoole) Küti vallamaja juures.

3. 1-se Rakvere malevkonna 3. (õppurite) kompanile kontrollülevaatus 25. aprillil s. a. kell 1630 Pikk tän. 15, Maleva staabi ruumes.

4. Sõmeru kompaniile kontrollülevaatus 28. aprillil s. a. kell 1100 Sõmeru vallamaja juures.

Kontrollvaatusele kõigil kaitseliitlastel ilmumine sunduslik. Kaasa võtta igal kaitseliitlasel väljaantud relvad, laskemoon, varustus ja liikmekkaart.

Ilmuda rivi vormis.

8. märtsil 1929 a.

Rakveres.

A. Tars, ltn.

Vanem instruktor.

Teadaanne.

Sõjaministeeriumi Varustusvalituse veterinäärosakond on Kaitseliidu peastaabi kaudu saatnud malevasse järgmise teadaande:

„Riigi Teatajas“ Nr. 57 — 1926 a. väljakuulutatud „kaitseväest välja-prakeeritud hobuste müügi seadluse“ alusel esitavad kaitseliitlased igapäev sooviavaldusi praak hobuste ostmiseks. Et aga käesoleval aastal kevadel praak hobuseid üldse müügile ei tule, vaid kõlbmatute hobuste praakimist alles sügisel, peale manöövrite lõppu, teostatakse, siis palun Teie lahket korraldust maleva ja malevkonna päälükute kaudu kaitseliitlas-

tele teatavaks teha, et enne sügisel nende palvete rahuldamiseks mingsugust võimalust ei ole ja et kaitsevähobuste praakimine on harilikult sügisel.

Veterinäärosakond võtab hobuste osta soovijad kaitseliitlased vastavasse nimekirja — nende seadluses ettenähtud eesõiguste liikide ja sooviavalduse sisseandmise järjekorras ja rahuldab neid võimaluse piires sügisel, teatades sooviavaldajaile, kus väeosast hobune on määratud ja milal hobusele järele vaja ilmuda.

Et hoiduda asjata kirjavahetusest, palun kaitseliitlastele veel kord meeleletutada, et hobuste ostu sooviavaldused tulevad esitada komando korras — kaitseliidu ülema kaudu.“

Suusatajad hoolitsege oma suuskade eest ja pange suvikorterisse.

Möödunud on pakane tali, kus maapind oli kaetud lumega. Kevad on kätte jõudnud, lumi suuremalt osalt juba sulanud, seega lõppenud käesolev suusatamise hooaeg. Et eeltuleval talvel endale kindlustada suusatamist korralikkudel suuskadel, selleks peab iga suusataja enne suuskade suvikorterisse paigutamist suusad korda seadma.

Vaadake oma suusad hoolega järele, kas nad pole kusagilt murdunud ehk lõhki, parandage ära. Kui enesel parandamine võimalik pole oskuse ehk abinõude puudusel, laske seda toimida asjatundjal. Puhastage suusad mustusest, mis talve jooksul kogunud õnaratesse.

Kui suusa tald sõidu tagajärjel muutunud karedaks — narmendavaks, siluge nad siledaks, hõõruge klaasitükiga ja peale selle veel tasan-dage peenikese liivapaberiga. Parandatud korras suusad määrige tõrvaga sisse. Kõige parim ja otstarbekohasem on seda toimendada siis, kui kevadene päikene juba soojendab ja tõrva sulama võtab. Asetage suusad maja seina najale päikese poole küljele — suusa tallad vastu päikest. Kui päikene suusatalla soojaks paistnud, siis suusad üle määrida. Määrdeks tarvitage puhast männa tõrva, mis selleks kõige otstarbekohasem. Määrimiseks ajage männa tõrv kuumaks ja tõmmake kaks-kolm korda üle nii kaua, kui tõrv puu sisse imdub. Peale määrimist jätke väheseks ajaks suusad päikesepaistele, et tõrv kuumaks paistaks ja puu sisse ühetasaselt imbuks. Üleliigne tõrv hõõruge kaltsuga suusalt maha. Tõrvatud suusad asetage korralikult klambrite vahele. Nahksided ja -rihmad

määrige mingisuguse rasvase nahamäärdega sisse, samuti määrige ka keppide nahkrihmad sisse. Kui kepid on murdunud ehk rihmad rebenenud, uuendage ja parandage ära. Suveks pange suusad seisma poolpimedasse ehk pimedasse ning jahedasse ruumi. Klotside vahel seisvad suusad asetage horisontaalselt ehk vertikaalselt. Hea on, kui suusad ei saa asetatud põrandale, vaid vastavale riiulile ehk nagile.

Päälikud, kelle üksustele välja antud maleva poolt suusad, koguge suusad suveks enese juure kokku, kui on vastav koht, kuhu suusad panna, kui aga see puudub, siis tingimata kontrollige kevade jooksul, et suusad tõesti saaks nende malevlaste poolt niiviisi suveks sissemääritud ja seisma pandud õigesse kohta.

A. Tars, ltn.

Vanem instruktork.

Käsukiri

I Rakvere Malevkonnale

Nr. 5.

5. aprillil 1929 a. Rakveres.

§ 1.

Vastavalt Maleva Pääliku ettekirjutusele korraldan kontrollkogumised malevkonna üksustele järgmiselt:

I. Maleva Palermo laskeraja juures:

1) 21. aprillil s. a. kell 1100 — Kalevlaste kompaniile,

2) 28. aprillil s. a. kell 1000 — Raskekuulipilduja komandole ja Side meeskonnale,

3) 28. aprillil s. a. kell 1200 — I-se kompaniile.

II. Kunda alevi Kunda vabriku raudtee depoo juures:

28. aprillil s. a. kell 1030 — Kunda kompaniile.

Kontrollülevaatust teostan mina ehk minu abi n. leitnant R. V a s k a.

Üksuse päälikutel esitada oma üksus ülesrivistatult kontrolli teostajatele ühes nimekirjaga kõigi üksuse koosseisu kuuluvate kaitseliitlaste peale ja kaasa võtta laskekaustikud ja püstol-kuulipilduja teenistuslehed.

Kõigil malevlastel ilmumine sunduslik täies väljaantud varustuses ühes Kaitseliidu liikmekaardiga.

§ 2.

Korraldan päälikutele laskeharjutused revolvrimest igal pühapäeval kella 1200 peale, Maleva Palermo laskeraja juures.

§ 3.

Elukoha muutmise tõttu Rakvere linna elama asunud kl. Paul Topmann'i viin üle Kunda kompaniist Kalevlaste kompaniisse, arvates 1. märtsist s. a.

§ 4.

Viin üle kompaniidest side meeskonda allpool nimetatud malevlased 1. aprillist s. a. arvates.

Kalevlaste kompaniist:

Mlv. Villem Lillénbach'i.

3-st kompaniist

Mlv. Alfred Lukmann'i,

„ Heinrich Rehesaar'e,

„ Alfred Viltrop'i,

„ Osvald Zolk'i.

E. Pajos.

Kapten,

Malevkonna Päälik.

Teadaanne Naiskodukaitse jaoskondadele.

Palun kõiki Wiru ringkonna naiskodukaitse jaoskondi, kel senini aruanne aastategevuse kohta saatmata, seda kiires korras ära saata, et võimalik oleks ringkonna aruande kokkuseadmisele asuda. Ühtlasi tuletan meelde, et mitmed jaoskonnad ei ole veel äratasunud ringkonnale 15% oma puhtast sissetulekust, mida palun lähemal ajal ära õiendada.

Viru ringkonna asjaajamise päevad on igal teisipäeval ja laupäeval kella 12—2 Viru maleva staabi ruumides, Pikk t. 15.

Ringkonna esinaine ajut. k. t.

II Rakvere malevkonna Porkuni kompanii peakoosolek 21. aprillil 1929 a.

Porkuni kompanii aastakoosolek on 21. aprillil s. a. kell 14 Porkuni vallamajas.

P ä e v a k o r d:

1. Protokolleerija valimine.

2. 1928 a. aruanne.

3. 1929 a. eelarve.

4. Valimised põhikirja järele.

5. Koosolekul algatud küsimused.

Kompanii revisjoni komisjoni koosolek samal päeval sealsamas kell 12.

Propaganda pääliku kohused.

A. Üldised nõudmised.

1. Iga propagandapäälik peab avaldama elavat isiklist algatusvõimet.

2. Igas kaitseliitlases tuleb kasvatada arusaamine, et see on talle eri-

liselt austav olla kaitseliitlaseks ja tohtida kanda selle vormi, mis teda kohustab olema eeskujulik Vabariigi kodanik.

Vastavalt sellele tuleb ka igasse kodanikku istutada arvamine, et korralik kaitseliitlane on eeskujulik riigikodanik.

3. Propaganda teostamisel tuleb seda toimetada võimalikult nõnda, et väliselt propagandategemine silma ei puutu, s. t. tuleb teha eestkätt kaudset propagandat — vähem sõnu, rohkem tegu.

4. Tuleb teha rahvale võimalikult kasulikke tööd (kursused, loengud jne. igasugustel aladel), — see on parim kaudne propaganda.

5. Kogu kaitseliidu propaganda-tegevus peab kandma äärmise tuumakuse ilmet, mille järele tuleb piinlikult valvata.

B. Erilised ülesanded

I.

Oma tegevuse suuna selgitamine tähelepanekute najal: a) oma üksuses, b) naiskodukaitstes ja c) seltskonnas.

II.

Selgitustöödeks ja puuduste ning pahede kõrvaldamiseks tulevad tarvitusele võtta järgmised abinõud:

a) Oma kaitseliidu üksuses:

1. Täieline kontakti pidamine oma üksuse juhtivate jõududega, neid huvitades propagandategevusest osavõtmisele.

2. Jõudumööda isiklik osavõtt igasugusest kaitseliitlaste tegevusest.

3. Meeskonna õhutamine elavaks osavõtuks kaitseliidu ülesannetest.

4. Riikluse, rahvusluse, isamaalsuse, ja riigikaitse mõistete selgitamine selleks end pakkuvatelt juhtumistel.

5. Sisemise distsipliini, ausameelsuse, korralikkuse ja üksmeelse kokkühoidmise (solitariteedi) kasvamine (üks kõige eest, kõik ühe eest) kaitseliitlaste hulgas selleks sobivate abinõudega.

6. Vormi kandmisele õhutamine.

7. Mõistlikkude meelelahutuste ja ajaviidete korraldamine: mängud, laul, vestlemised, koosviibimised, ettekanded, kino, valguspildid, raadio-ettekanded, kaitseliidu kodude, raamatukogude ja lugemislaudade, orkestrite, laulukooride ja näiteseltskondade asutamine, kursuste, loengute ja kõnede korraldamine igasugustel aladel jne.

8. Kaitseliidu häälekandja „Kaitse Kodu“ levitamine.

9. Propogandategelaste kogumine,

eriti kohapealsest intelligentsist ja oma üksuse toetajate liigete arvu suurendamine.

b) Naiskodukaitse:

1. Kindla kontakti alalhoidmine naiskodukaitse ja kaitseliidu üksuste vahel.

2. Naiskodukaitse toetamine pidustuste, näitemängude, kontsertide, loteriide toimepanemistel.

3. Naiskodukaitse liigete õhutamine ühisele isamaalisele kihutus-tööle.

4. Naiskodukaitse jaoskondade organiseerimine üksuste juurde, kus need veel puuduvad.

c) Seltskonnas:

1. Loengute, kõnede, kinode ja valguspiltide korraldamine.

2. Igasuguste pidustuste korraldamine ühiselt naiskodukaitsega, kusjuures erilisel tähelepanu tuleb pöörda kavade tuumakuse ja mitmekesisuse peale.

3. Ühise kontakti alalhoidmine kaitseliidu ja seltskonna vahel.

4. Seltskondlisest tööst osavõtmi-
sele õhutamine.

5. Igasuguste seltskondliste ettevõtete (koosolekud, kõneõhtud, peod jne.) kasutamine riiklikuks ja kaitseliidu propagandaks.

6. „Kaitse Kodu“ levitamine.

7. Huvi tundmine rahvahariduse ja koolielu vastu ning kindla ühenduse loomine ja pidamine vastavate tegelastega.

8. Eriliste loengute korraldamine noorsoole.

9. Noorte koonduste organiseerimine.

10. Valearvamiste selgitamine ja tagasitõrjumine seltskonnas.

11. Seltskonna õige informeerimine riigi ja rahva ellu puutuvate päevaküsimuste, eriti aga kaitseliidu töö ja tegevuse suhtes.

12. Kindlate sidemete loomine kohaliku ajakirjandusega ja selle mõistlik mõjutamine; kaaluvate artiklite juhtimine ajakirjandusse, kaitseliidu tegevuse kirjeldamine ja selgitamine.

13. Kaastöö tegemine kaitseliidu ajakirjale.

14. Rahvushümnist, rahvuslipust ja langenud kangelaste mälestussamastest ning kalmuküngastest lugupidamisele õhutamine.

15. Rahvuspäevade korraldamine.

Märkus: 1. Punktides a, b ja c märgitud abinõudest ja aladest võtku iga propagandapäälük tarvitamisele ja teostamisele eestkätt need, mis tema üksuse piirkonnas tunduvad erilisel vajalikkudena.

Märkus: 2. Propagandapäälük

ülesandeks on peamiselt organiseerimine oma üksuse piirkonnas; rakendades propagandategevusele võimalikult kõiki selleks kõlblikke isikuid.

III.

Uute propagandavahendite otsimine ja tegevusse rakendamine.

IV.

Alaline ühenduse pidamine peastaabi propagandapäälükuga.

Abinõud selleks on:

1. Ettekanded (vähemalt 2 korda aastas) järgmise kõrgema üksuse propagandapäälükule:

Kompanii propagandapäälük esitab need igal 5. aprillil ja 5. oktoobril.

Malevkonna propagandapäälük esitab need igal 15. aprillil ja 15. oktoobril.

Maleva propagandapäälük esitab need igal 1. mail ja 1. novembril.

2. Kõigi päästaabi, maleva ja malevkonna propagandapäälükute korralduste täitmine.

Esimese abi, sanitaaride, samariitlaste ja sõjameeste õdede kursused.
(Järg.)

G.

Õpetus transpordist ja transportabinõudest.

Üldse naise-ema, rinna- ja väikse lapse tervishoid ja hoolekanne
(4 tundi).

A.

Sissejuhatus (üldiselt hoolekandest, tervishoiust, asutustest ja hoolekande õest jne.).

B.

1. Naise suguelundite ehitus ja talitus.

2. Terve keha ja vaim (tervishoid, võimlemine jne.).

3. Suguelu tervishoid.

4. Raskejalgsus, sünnitus ja lapsevoodi aeg.

C.

1. Rinna- ja väikse lapse arendamine.

2. Toitmine.

3. Mähkimine, riided, ase, puhtus, mängukannid jne.

4. Lastehaigused.

5. Hakkavate haiguste eest hoidmine kodus ja asutustes.

Haigete ja surnute talitus (1 tund).

1. Haigetalitusest üldse.

2. Surnu talitusest üldse.

3. Haige ja surnu talitusest peale esimeseabi andmist kuni arsti ehk vastavate võimude kohale jõudmist.

Sõjagaasid (3 tundi).

1. Liigitus.

2. Nende omadused ja mõju inimese peale.

3. Isiklik ja kollektiiv kaitse.

4. Esimene abi, transport, ravimine.

Tervishoid (1 tund).

1. Isiklik tervishoid. Keha ja vaimu tervishoid.

2. Kodu tervishoid ja talitus — majapidamine.

3. Elukutse tervishoid.

4. Rahva tervishoid. Üldine ja avalik tervishoid.

5. Spordi tervishoid.

Samariitlaste organisatsioon ja tema ülesanded (1 tund).

Lühike ülevaade välja sanitaarteenitusest (2 tundi).

1. Väsinute ja haigete eest hoolitsemine väeosa liikumisel ja puhkusel.

2. Intertrigo.

3. Haudunud ja hõõrutud jalad.

4. Haavatute, haigete ja mürgistute kandmine ja vedamine.

5. Kätel ning kandraamil kandmine.

6. Kandeabinõude improviseerimine.

7. Sanitarid-kandurid.

8. Haavatu asetamine sanitarkaarikule ja autole.

9. Haavatute koristamine lahinguväljalt.

10. Kergelt haavatud.

11. Viibimata arstiabi vajavad haavatud.

12. Lootuseta (surmavalt) haavatud.

13. Haavatutele ja hõõrumiste üle abiandmise üldised määrused.

14. Sidumise punktid ja laatsaretid, sanitaarvagunid ja transport.

15. Genfi konventsioon ja Punane Rist.

16. Praktilised harjutused.

Programm.

(150 tundi).

I.

Keha ehitusteadus (anatoomia)
(15 tundi).

1. Luukere, luude liigitus, ehitus ja ülesanne. Luude ühendus.

2. Lihased, nende liigitus ja ehitus.

3. Rakk, elund, koed.

4. Verekava elundid (süda, tuik-, tõmbe- ja juussooned ja mahlasooned).

Järgneb.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.
Väljaandja: Viru Maleva staap.